

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti vincentij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

In festo sancti vincentis. Fo. cxxix.

dicit qd rex non habet hominem
 qui eius facta diiudicet. facien-
 da est distinctio in hoc qd dicitur
 qd non habet hominē. Spūalis
 em̄ potestas non iudicat fm̄ ho-
 minem vel fm̄ humanaz. legem
 sz inq̄tum possidet vicē dei. Si-
 cut dicit apostolis Lu. x. Qui vos
 audit me audit. Et sicut dicit apo-
 stolis. ij. Ro. v. Pro christo les-
 gatione fungimur. Et fm̄ pote-
 statem ad vindictaz spūalem nō
 corporalem. sicut dicit. xxij. q.
 v. principes. qd regum est exerce-
 re corpalem penam. sacerdotuz
 spūalem inferre vindictam. Si-
 cut em̄ iudex terrenus non sine
 causa gladium portat. sicut dicitur
 i Ro. xij. Ita non sine causa
 claves ecclesie sacerdotes acci-
 piunt. Ille portat gladium ad vin-
 dictam malefactorz. ad laudem
 vero bonoz. Isti claves habent
 ad exclusionē excommunicandoz
 et recōciliationem penitentuz.
 expone ergo a deo tantuz rex est
 puniendus supple materiali pe-
 na. Et itē cum dicitur non habet ho-
 mines qui eius facta diiudicet.
 supple ad corporalem penam in-
 ferendam. Nec fm̄ Alexandruz
 de hal. Nos diceremus qd glosa
 loquitur p̄ tempore dauid in q̄
 non erat data potestas spūalis
 que data est in nouo testamento
 Illo enim tempore in t̄p̄alibus
 subiecta erat potestas spiritua-
 lis terrene potestati vt infra dice-
 tur. Ad secundam. de canoni-
 ca Petri respondetur. negando

consequentiam. Et ratio est. qz
 cum dicitur. qd rex p̄cellit. intel-
 ligit in suo ordine respectu ter-
 rene potestatis in regno non in
 comparatione spūalis. Ad ter-
 tiam respondetur negando cōse-
 quentiam. Et ratio est. qz fm̄ sta-
 tum veteris legis sacerdotalis
 potestas erat regali inferior. sed
 non fm̄ statum noui testamenti.
 Sacerdotium em̄ veteris testa-
 menti carnale erat et per carna-
 lem ppagationē succedebat. q̄
 nis esset ordinatum ad diuinuz
 obsequium. scz diuinum cultuz
 et figuras spiritualis sacerdotij
 noui testamenti. quod nō est per
 successionē carnales. propterea
 in illa parte in qua carnale erat
 et terrenum. subiectum erat ter-
 rene potestatis. s. regali. sic autē
 non est in nouo.

In festo sa-
 cti. vincentij
 magri i theo-
 logia. est euā-
 gelium. Nes-
 mo accendit
 lucernaz Lu-
 ce. xj. Circa
 quod possunt
 disputari se-
 quentes q̄stiones. Prima. vtruz
 doct̄ religiosus de ordine men-
 dicantium cuz perfectionis sta-
 tu posset gradum magistrālē su-
 scipere. Secda. vtruz potest sci-
 ri tempus aduentus christi ad
 iudicium.

In festo sancti vincentij.

D primaz
questionē. vtz
doct' religio-
sus de ordine
mendicantiuz
cum perfectio-
nis statu pos-
sit graduz ma-
gistrālē susce-
pere. Et videt q' nō possit Mat.
xxij. dñs p'hibuit. ne discipulivo
carentur magistri dicens. Vos
autem nolite vocari rabbi. vnus
em̄ est magister vester. ergo vide-
tur prohiberi etiam esse. ¶ Se-
cundo sic. Status perfectionis
religiosi stat in paupertate ⁊ hu-
militate. sed status magistrālis
importat honoris statum. vt di-
cit glo. Matthei. xxij. ergo ⁊c.
¶ In oppositum est q' sanctus
vincentius xpi cōfessor de ordi-
ne predicatorū gradum suscepit
magistrālē sine dispendio status
sue pfectionis. ita sanctus Tho-
mas ⁊ multi alij. ¶ Secundo ar-
guitur ex presenti euangelio. s.
vbi dicit q' nemo accendit lucernā
et ponit sub modio s; super cau-
delabrum. sed doct' religiosus est
sicut lucerna incensa ad illumi-
nandum alios. ergo non sub mo-
dio sed candelabrum ecclesie est
ponendus magistrālī honore de-
coratus. vt qui ingrediūtur per
eius magisterium lumē videāt.
¶ Respondeo dicendum. q' sicut
tangit sanct' Thomas in li. quē
fecit p'tra impugnantes religio-

nem (qui est inter opuscula. etc.
opus ibi vide. c. ij.) Quidam dis-
cerunt xpm de vitando magiste-
rium dedisse consilium. ⁊ esse su-
pererogationis opus et q' reli-
giosi tenent ad illa que sunt sup-
erogationis. p'cludebant ex hoc
religiosos cū pfectionis statu nō
posse suscipere gradū magistrālē.
Quorū opinio multipliciter ostendit
falsa ⁊ erronea. Primo q' quatuor
tuorū precipui doctores ecclesie
fuerunt religiosi. sicut patet de
augustino. hieronimo gregorio
et ambrosio. Secundo q' falsum
est q' vitatio magisterij cadit sub
consilio vel pcepto. cui p'mittit
singulare premium. doctorib' si-
cut ⁊ expositorib' sacre scriptu-
re p'mittitur singulare premiū.
sicut virginibus et martyribus
Sicut ergo inconueniens esset
dicere. q' vitare virginitatem vel
martyrium caderet sub consilio
sic est incōueniens dicere q' vita-
re magisterium cadat sub consilio
vel pcepto. Tertio sic. Nō potest
dari pceptum vel consilium de eo
quod contrariatur pcepto vel cō-
silio. s; docere cadit sub pcepto
vel cōsilio. vt patet Martij. vij.
Euntes docete omnes gētes. ⁊c.
Ad Gal. ij. Si preoccupat' q's
fuerit in aliq' delicto vos q' spua-
les estis instruite illū in spu leni-
tatis. ergo in nō docēdo non po-
test esse cōsiliū Quarto q' con-
silia sunt primo p apostolos ob-
seruata. s; ipsi magisteriuz ⁊ do-
ctoratū non vitarunt. Dicit enī

Paulus. ad Timotheum. Veritatem dico non mentior doctor gentium in fide et veritate. Quinto dato quod sub consilio caderet vitare magisterium. non tamen sequitur quod ad hoc omnes religiosi tenerentur. non enim omnes qui perfectionis statum proficere ad omnia tenentur consilia. sed tamen ad ea ad que ex voto se obligant. Dicendum est igitur quod religio si magis quam alij seculares tenendo eorum perfectionis statum possunt magisterium gradum suscipere. Ad rationes in oppositum. Ad primam respondetur negando premissam. Et ratio est. quia licet christus prohibuerat omnibus ambitionem magisterij et honoris. non tamen actum magisterij. Unde apostolus. primo Thimotheo. vocat se doctorem dicens. Veritates dico non mentior doctor gentium in fide et veritate. Secundo respondetur quod intelligitur esse prohibitum secundum quod quis dicat principaliter magister. quia solus deus est principalis magister qui docet omnem scientiam. et qui illuminat omnem hominem. homo non potest dici magister partitue et minus principaliter qui tantum docet exterius aliqua proponendo ex quibus formatur fantasmatata debita a quibus intellectus agens facilius abstrahit specie intelligibile. sicut in sanatione hominis natura tantum agit principaliter. medicus vero ea administrat ex quibus natura inuaf. Ad secundam respondetur negando premissam. et ratio est. quia non interdicitur religiosi honor qui debet spiritualibus

bonis. sed solum ille qui consistit in rebus mundanis. alius cum honor de beatur sacerdotio et plature. nec ad sacerdotium nec ad platuram assumi possent. non ergo prohibetur honor magistralis cathedre sed ambitio.

Quod secundam questionem. vtrum potest sciri tempus aduentus christi ad iudicium. sic procedit. Et videtur quod sic. Primo sic. (vt arguit. iij. sen. disti. xlvij. q. j. ar. j. ad tertium.) Sicut enim sancti patres expectabant primu aduentu. ita nos secundum expectamus sed sancti presciverunt tempus aduentus primi sicut per numeru hebdomadaru que scribuntur Dani. ii. ergo videtur quod et nobis est possibile scire tempus scdi aduentus determinatu. Secundo sic. per signa deuenimus in cognitione signatoru. sed de iudicio multa signa describunt. ergo in cognitionem illius temporis possumus deuenire. Tertio sic. secundum Augustinum in fine. de ciuitate dei. Septa etas currit ab aduentu christi vsque ad fine mundi sed sciri potest quantum precedentes etas durauerunt ergo sciri potest quantum ista etas durare debeat per comparationem ad alias. Quarto sic (arguit de potentia dei. q. v. art. vj.) Magnu et paru. diuturnu et breue relatiue dicunt de vno per comparationem ad aliud. sed

In festo sancti vincentij.

tempus illud quod est ab aduentu christi vsq; ad finem mundi dicitur esse breue. vt pz. j. Loz. vij. Tempus breue est. Et in eadem p. Nos sumus in quos fines seculozū deuenerūt. et. j. Jo. ij. No uissima hora est. ergo hoc dicit per comparationē ad tēpus precedens. ergo saltez hoc uidetur sciri posse q; multo breuius est tēpus ab aduentu xpi vsq; ad finē mundi q; a principio mundi vsq; ad xpm. ¶ Quinto arguitur. qz magister vincentius cuius festū hodie agitur hoc uidebatur asserere etc. ¶ In oppositū est illd quod dicit Matth. xxiij. De die illa et hora nemo scit nec angeli celozū. ¶ Secūdo sic. si deberet aliquibus reuelari precipue reuelatum fuisset querētibus apostolis qui doctores totius mundi instituebantur. sed eis de finali aduentu dñi querētibus responsum est. Non est uestrū nosse tēpora vel momēta que pater posuit in sua potestate ergo multo minus est alijs reuelatū. ¶ Respondeo dicendū sub ista cōclusionē. q; tempus determinatum futuri iudicij nō potest cognosci ab aliquo puro homine a solo em̄ deo et homine xpo cognoscitur. Probat enim ista cōclusio iurta sanctū thomā in questionib; de potentia dei. (q. v. ar. vj.) Quia duplex est modus quo possum; cognoscere futura. s. per cognitionem naturalē et per reuelationem. Naturali quidē cognitio

ne cognosci non potest determinate finis mundi. qz eius nō est alia causa nisi uolūtas diuina. quam qdem causam naturali cognitione cognoscere non possumus. per reuelationē autē licet sciri posset si deus uellet reuelare. nō tamen congruū esset q; reuelaret nisi homini xpo. Et hoc quia finis mundi nō erit nisi cōpleto numero electozum. cuius completio est quedam executio totius diuine predestinationis. Unde nō competit reuelationē fieri de fine mundi nisi ei cui fit reuelatio de tota predestinatione diuina. scilz homini xpo per quem tota diuina predestinatio totius humani generis quodāmodo implet. Unde dicit Job. vij. Pater diligit filius et omnia demōstrat ei que ipse fecit. ¶ Ad rationes in oppositū. ¶ Ad primam risidetur negādo pñiam. Et ratio est. quia nō est simile de primo aduentu et secūdo. quia (vt habetur de potentia dei. q. v. ar. vj. ad septimū.) primus aduentus xpi nobis parabat uiam ad merendū per fides et alias uirtutes. et ideo ex parte nostra requirēbatur primi aduentus noticia. vt credendo in eum qui uenerat et per eius gratiam mereri possemus. Insecūdo autē aduentu premia reddent pro meritis. et sic ex parte nostra nō requiritur quid agamus aut quid cognoscamus sed quid recipiam;. Unde nō oportet cognoscere determinate tem

In festo sancti marci euāgeliste. fo. ccj.

pus illius aduentus. ¶ Ad secū
dam respōdetur negādo conse
quentiā. et ratio est. qz vt habe
tur vbi sup̄ ad quintū. Illa signa
posta sunt ad manifestanduz q̄
quandoq; mundus finietur. non
autem ad manifestanduz deter
minatuz tempus quādo finiet.
Ponūtur autem inter illa signa
aliqua que q̄si a mundi exordio
fuerūt. sicut q̄ surget gens con
tra gentē. ⁊ q̄ terremotus erūt
per loca. sed instante mūdi fine
hec abūdantius euentēt. que aut
sit illa mensura horū signozum
que ante finem mundi erit ma
nifestum nobis esse non potest.
¶ Ad tertiā respōdetur negā
do p̄sequentīā. et ratio est. quia
(vt habetur vbi supra ad p̄mū.)
sicut dicit augustinus li. lxxxiij.
q. Ultimas etas mundi compa
ratur vltime etati hominis. que
determinato numero annoꝝ nō
diffinitur sicut alie etates diffi
niūtur. sed quādoq; tantū durat
q̄rum omnes alie vel etiam am
plius. Unde etiam ista vltima
etas nō potest determinato an
noꝝum generationū numerū dif
finiri. ¶ Ad quartā respōdetur
negando p̄nam. et ratio est. quia
(vt habetur. iij. sen. di. clviij. q. j.
ar. j. q. iij. ad tertiū.) Ex hoc q̄ di
citur nouissima hora vel ex simi
libus locutionibus que in scri
ptura dicūtur nō videtur aliqua
determinata quātitas temporis
sciri. non enim illa sunt dicta ad
significandū breuez horā ipsius

temporis. sed ad significandum
statū mundi qui est quasi nouissi
ma etas. qui quāto tempore du
rat nō est diffinitū. nō enim legi
euāgelice alius status succedet
qui ad p̄fectū adducit sicut ipsa
succedit legi veteri ⁊ lex vetus
legi nature. ¶ Ad vltimā respō
detur q̄ magister sanctus vincen
tius nō assererat determinate fi
nem mūdi sed verisimiliter pro
pter scelera multa regnantia in
mundo. ⁊ p̄pter frequentia signa
assererat breuiter esse.

M festo s̄
cti marci euā
geliste ē euan
gelium. Ego
sum vitis ve
ra ⁊c. Jo. iij.
Et circa q̄d pos
sunt disputari sequētes questio
nes. ¶ Prima. vtrū quis fidelis
potuerit fructū aliquē asserre in
presenti vita nisi in xp̄o vite ve
ra manserit per fidē ⁊ caritatez
non fictā. ¶ Secūda. vtrum bea
tus marcus conuenienter inter
euāgelistas figura leonis sit des
gnatus. ¶ Tertia. vtrū licitū fuit
sctō marco sibi amputare digitū
vt sacerdotio indign⁹ haberet.

D primaz
questionē qua
querit. vtrum
aliqs fidelis
potuerit fru
ctum aliquē
asserre in pres
e